

Hengitysliiton lausunto

VN/11255/2023

Hallituksen esityksen luonnos laiksi tupakkalain muuttamisesta

Hallituksen esityksen luonnoksessa tupakkalakia ehdotetaan muutettavaksi tupakka- ja nikotiinipolitiikan kehittämistyöryhmän ehdotuksiin perustuen sosiaali- ja terveysministeriön virkanäkemyksen pohjalta.

Muutostarve johtuu siitä, että lääkelakia koskevan tulkinnanmuutoksen myötä niin sanottujen nikotiinipussien myynti on vapautunut. Hallituksen esityksessä ehdotetaan, että tupakkalakiin lisättäisiin savuttoman nikotiinituotteen määritelmä, joka kattaisi nikotiinipussit ja niitä läheisesti muistuttavat tuotteet. Kyse on nuuskankaltaisista tuotteista, jotka eivät sisällä tupakkakasvia mutta joihin on lisätty nikotiinia, ja jotka vastaavat käyttötarkoitukseltaan ja ulkoasultaan perinteistä suussa käytettäväksi tarkoitettua tupakkaa.

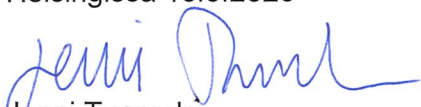
Savuttomista nikotiinituotteista ehdotetaan säädettäväksi vastaavalla tavalla kuin suussa käytettäväksi tarkoitettu tupakasta, purutupakasta ja nenänuuskasta säädetään tarkoittaen savuttomien nikotiinituotteiden myynnin, muun luovuttamisen ja välittämisen kieltoa sekä maahantuonnin kieltoa eräitä rajoituksia lukuun ottamatta. Myyntikiellon rikkominen olisi tupakan myyntirikoksena rangaistava teko ja voisi johtaa tupakkalain mukaisen vähittäismyyntiluvan peruuttamiseen. Lisäksi ehdotetaan savuttomien nikotiinituotteiden käyttökieltoa päiväkotien ja esi- ja perusopetusta, ammatillista koulutusta tai lukio-opetusta antavien oppilaitosten sisä- ja ulkotiloihin sekä leikkikentille. Savuttomien nikotiinituotteiden hallussapito kiellettäisiin alle 18-vuotiailta.

Tupakkalain tavoitteena on ihmisille myrkyllisiä aineita sisältävien ja riippuvuutta aiheuttavien tupakkatuotteiden ja muiden nikotiinipitoisten tuotteiden käytön loppuminen. Nikotiini on yksi tunnetuimmista voimakkaista myrkyistä ja siihen kehittyy voimakas riippuvuus. Nikotiini lisää sympaattisen hermoston aktiivisuutta, jonka seurauksena syketiheys kasvaa, sydämen supistuvuus lisääntyy, pintaverisuonet ja sepelvaltimot supistuvat ja verenpaine nousee lisäten haitallisen sydäntapahtuman riskiä. Nikotiini heikentää myös elimistön herkkyyttä insuliinille, mikä on yhteydessä kohonneeseen riskiin sairastua kakkostyyppin diabetekseen. Nikotiini voi aiheuttaa sekä solun muuttumisen syöpäsoluksi että lisätä solujen jakaantumista ja pitää yllä syöpäkudoksen kehittymistä. Nikotiini kulkeutuu helposti istukan läpi ja on erittäin haitallista sikiölle. Nikotiinipussit muodostavat vakavan kansanterveydellisen uhkan.

Hengitysliitto kannattaa ehdotettuja muutoksia tupakkalakiin ehkäisevän päihdetyön, hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen sekä tupakkalain valvonnan näkökulmasta. Hengitysliitto pitää tärkeänä, että ehdotettu lakimuutos tulee voimaan mahdollisimman pian.

Rajoitusten ohella on tärkeää panostaa myös päihde- ja riippuvuusstrategian mukaisesti nikotiinituotteiden käytön lopettamiseen tarjottavan tuen antamiseen.

Helsingissä 16.5.2023

Jenni Tuomela
Erityisasiantuntija
jenni.tuomela@hengitysliitto.fi
p. 044 407 7077

Mervi Puolanne
Järjestöjohtaja
mervi.puolanne@hengitysliitto.fi
p. 040 588 2782